

Poučení z Melianského dialogu: Případ proti poskytování vojenské podpory Ukrajině

nationalinterest.org/feature/lessons-melian-dialogue-case-against-providing-military-support-ukraine-206264

2. března 2023

Dialog Melian patří mezi nejvíce analyzované části Thúkydidových *Dějin peloponéské války*. Athény chtěly vzít Melos, malý ostrov, jako předmět své říše. Athéňané vyslali posly, aby vyjednávali s Meliany, kteří neměli žádné skutečné prostředky, jak vzdorovat supervelmoci, jakou byly Athény, pokud se jejich spojenci, Spartaňané, nerozhodli za ně znovu vést dlouhou, krvavou válku.

Na rozdíl od Melosu, který nikdy nedostal spartskou pomoc a jehož obyvatelstvo bylo nakonec vyhlazeno, Ukrajina obdržela nekonečný přísun vojenské pomoci ze západních zemí. Ruští vůdci pravidelně varují, že vojenská podpora Ukrajiny ze strany Západu by mohla vést k plnohodnotné válce mezi NATO a Ruskem. Koneckonců, pravda je taková, že americké zbraně a zbraně dalších členů NATO jsou posílány na Ukrajinu, aby zabíjely ruské vojáky.

Kromě toho, zatímco Dialog Melian rozhodně sestával z mnoha mluvení, téměř neexistovalo žádné skutečné vyjednávání. Každá strana zastávala bezpodmínečné postoje, které byly navzájem paradoxní a znemožňovaly jakýkoli smysluplný pokrok. Totéž lze říci o Rusku a Ukrajině; každá strana odmítá dokonce přijít k jednacímu stolu, dokud druhá strana nepřistoupí na nepřijatelné požadavky. Aby se zabránilo Melianově konci na Ukrajině, jedna nebo obě strany budou muset upravit své podmínky. Aby se NATO vyhnulo horšímu

konci, mělo by zvážit následující otázky. Bylo pro Spartu prozíravé nezasahovat do Melosu, nebo měla riskovat další masivní válku s Aténami o ostrov? Měl se Melos vzdát? Jak válka na Ukrajině zuří a mírové rozhovory ještě nezačaly,

Athénští vyslanci zahájili dialog tím, že uznali, že byli přivedeni pouze před vládce Melosu neboli „málo“, protože lid „mnozí“ rychle souhlasili s požadavky Athéňanů a vyvodili, že několik málo lidí to vědělo. být pravdivý. Melians prohlásil, že ačkoli oni by se zúčastnili dialogu, tam byl stěží nějaká seriózní diskuse být vedena. Pochopili, že Athéňané se rozhodli a hodlali proměnit Melose ve své téma, což Meliané odmítli vzít v úvahu. V tom spočívá klíčový problém, který přetrvává během celého dialogu: každá strana zastávala bezpodmínečné pozice, které byly jedna pro druhou paradoxní. Bezpodmínečné athénské stanovisko bylo, že Melos *anostát* se poddaným athénské říše, jedinou otázkou je, zda si ji zajistí Melianskou podřízeností nebo válkou. Bezpodmínečný postoj Melian byl, že se *nestanou* poddaným athénské říše, jedinou otázkou je, zda toho dosáhnou přesvědčováním nebo válkou. Jediný výsledek, který byly obě strany ochotny akceptovat, byl také ten, kterému se obě chtěly vyhnout. Zní to povědomě?

Kyjev nabídl Rusům desetibodový mírový návrh, který zahrnuje stažení ruských jednotek z Ukrajiny a obnovení předválečných hranic. Nemělo by být překvapením, že Rusko odmítlo návrh Kyjeva. Mluvčí Kremlu Dmitrij Peskov vyzval Ukrajinu, aby přijala „nové skutečnosti“ a že pokud tak neučiní, „není možný žádný pokrok“. Mezi tyto „nové skutečnosti“ patří anektované regiony východní Ukrajiny, které jsou součástí Ruské federace. V každém z těchto regionů se konala referenda, a přestože všichni údajně hlasovali pro připojení k Ruské federaci, generální tajemník OSN Antonio Guterres spolu s většinou západního světa tato referenda odsoudil jako „podvody“ bez „žádné právní hodnoty .“

Stejně jako Athéňané a Melianové, i Rusko a Ukrajina zastávají paradoxní, bezpodmínečné pozice. Strana, která je napadena, má plné právo na odpor. To znamená, že pokud některá z těchto zemí nakonec začne vážně myslet na ukončení války, aby se zabránilo dalším ztrátám na životech a ničení, budou muset proběhnout mírové rozhovory a budou muset být učiněny ústupky. Krátce na to, jedinou alternativou je, aby jedna strana vojensky porazila druhou, což by vedlo k mnohem horšímu výsledku pro poraženého.

Athéňané, stejně jako dnešní Rusové, povzbuzovali Meliany, aby přijali realitu, která je před nimi. Odmítli všechny argumenty založené na abstraktu, jako je důležitost naděje. Melianové mluvili o „válečném štěstí“ a prohlásili, že „podrobit se znamená vydat se zoufalství, zatímco akce nám stále uchovává naději, že můžeme stát vzpřímeně“. Athéňané reagovali chladně a označovali naději za „utěšitele nebezpečí“ a řekli, že když je realita příliš krutá na to, aby ji přijali, lidé „se obracejí k neviditelnému, k proroctvím, věštbám a dalším podobným vynálezům, které klamou lidi nadějemi na jejich zničení.“ Ukrajina je na tom podobně, ale na rozdíl od Melianů jim západní vlády přidávaly důvody k naději. Melos nedostal žádnou podporu od svých spojenců, vzhledem k tomu, že Ukrajině se od začátku války dostává zahraniční vojenské pomoci. To Ukrajincům znatelně prospělo. Od listopadu 2022 Ukrajina získala zpět přes 50 procent půdy zajaté Ruskem, ačkoli ruské síly stále kontrolují zhruba 15 až 20 procent země. I když většina členů NATO souhlasí s dodávkou tanků na Ukrajinu, ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj prohlásil, že desítky tanků sotva něco změní, vzhledem k tomu, že Rusko jich má tisíce. Navzdory nedostatečnému množství tyto tanky podle Zelenského poskytují ukrajinské armádě skutečný přínos. „Dělají jen jednu velmi důležitou věc – motivují naše vojáky, aby bojovali za své vlastní hodnoty. Protože ukazují, že celý svět je s vámi.“ Stručně řečeno, Západ dodal Ukrajincům naději.

Melians uváděli vyhlídku na spartský zásah jako silnější argument proti athénské agresi. Tvrdili, že Sparťané zasáhnou, „i kdyby jen pro velkou hanbu...“. Athéňané je opět srazili s tím, že nebezpečí je něco, „co se Sparťané obecně dvoří tak málo, jak je to možné“. Člověk si nemusí myslet, že Spojené státy jsou národem, který se nebezpečí staví jen zřídka, vzhledem k jejich dlouhé historii zahraničních intervencí. Ale v době po druhé světové válce Spojené státy bojovaly výhradně proti relativně menším mocnostem. Hlavní mocnosti, které tvoří většinu největších protivníků Spojených států, mají tendenci být mimo hranice, a to právem. Ne proto, že by Amerika prohrála konvenční válku proti velké mocnosti, ale kvůli jednomu klíčovému faktoru: jaderným zbraním. V tomto ohledu *jsou Američané jako Sparťané*, kteří se obecně nebezpečí vyhýbají co nejméně.

Poté, co si Athéňané ještě několikrát prošli tam a zpět vyhlídku na spartánský zásah, navrhli, aby Tě pár hledalo radu od ostatních, než bude příliš pozdě. Před odjezdem řekli Melianům, aby své konečné rozhodnutí učinili pečlivě, protože šlo o volbu mezi „prosperitou nebo zkázou“.

Pár nikdy nezměnilo názor, nikdy nehledali radu od ostatních a začala válka. Melianové vydrželi zhruba rok, než se konečně vzdali, v tu chvíli byl každý muž v Melosu popraven, ženy a děti byly prodány do otroctví a athénští kolonisté usadili Melos pro sebe. Mnozí byli zničeni kvůli rozhodnutí malé skupiny jednotlivců. Dát přednost smrti před ztrátou suverenity je vznešené. Podříditi tomuto rozhodnutí celé město je pravděpodobně špatná správa. Pokud by mnozí měli v tomto dialogu nějaké slovo, rozhodli by se stejně, nebo by raději žili jako poddaní athénské říše? Aby válka na Ukrajině skončila mírovými rozhovory namísto meliánského osudu, bude muset buď Rusko, nebo Ukrajina změnit své bezpodmínečné požadavky.

Pro Ukrajinu existují pouze dva možné výsledky. Buď zůstane většina Ukrajiny pod kontrolou Kyjeva, nebo se celá Ukrajina promění v trosky, její vedení bude svrženo a celá země bude potenciálně čelit

anexi . První výsledek závisí na mírových rozhovorech, které proběhnou předtím, než bude ukrajinská armáda přímo poražena. Tato mírová jednání by pravděpodobně zahrnovala odevzdání Kyjeva na východním území Rusku. Druhý výsledek je prakticky zaručen, pokud bude Ukrajina poražena dříve, než bude souhlasit s mírovou smlouvou, která zahrnuje propadnutí území, nad nímž od roku 2014 stejně nemá skutečnou kontrolu. To platí i při pokračujících dodávkách západní vojenské techniky.

Čtenáři si všimnou, že z těchto dvou možností je vyloučen výsledek, v který většina doufá: Ukrajina porazí ruskou armádu a znovu získá kontrolu nad celou zemí. Ti na Západě, kteří prosazují tento výsledek, krmí Ukrajince tím, o čem víme, že je „utěšitelem nebezpečí“. Čím déle bude Západ poskytovat Ukrajině vojenskou pomoc, tím déle budou Ukrajinci klamáni tváří v tvář větším nebezpečím než těm, kterým již čelí.

Ukončit válku mírovou smlouvou, byť neideální, je objektivně lepší výsledek než logické vyústění jejího dosavadního průběhu. Každé nové kolo vojenské techniky odeslané na Ukrajinu je pokročilejší než to předchozí. První várka americké pomoci zahrnovala protipancéřovou a protiletadlovou munici . Zhruba o rok později poskytly země NATO Ukrajině raketové systémy Patriot a v současné době jim dodávají i tanky. Mezitím se Rusové stále více zlobí na západní vlády, přerušují diplomatické styky, opouštějí smlouvy a občas vyhrožují jadernou válkou. Stojí pomoc Kyjevu znovu získat kontrolu nad východním územím za takové riziko? Případně by západní vlády mohly toto riziko okamžitě eliminovat zastavením své vojenské pomoci. To by samozřejmě urychlilo nevyhnutelnou porážku Ukrajiny a zranilo hrdost západních vůdců. Stála hrdost těch několika nebo jejich hodnota suverenity za životy Melosovy populace? A plyne z rozhodnutí Spartánů nezasahovat nějaké ponaučení?